

SVENSK UNGDOMS POLITISKA PROGRAM 2024-2026

1. OM OSS

1.1. VÅR LIBERALA POLITIK

2. UNGA OCH UTBILDNING

2.1. UNGDOMSARBETE

2.2. UTBILDNING

2.3. SMÅBARNSPEDAGOGIK

2.4. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

2.5 ANDRA STADIET

2.6. HÖGSKOLOR

2.7. FORSKNING OCH VETENSKAP

3. JOBB OCH EKONOMI

3.1. EKONOMISKT, EKOLOGISKT OCH SOCIALT HÅLLBAR POLITIK

3.2. ARBETSMARKNADSPOLITIK – DET SKA ALLTID LÖNA SIG ATT JOBBA

4. STAD OCH LANDSBYGD

4.1. EN FUNGERANDE INFRASTRUKTUR

4.2. STADSPOLITIK

4.3. LANDSBYGDSPOLITIK

5. LAGSTIFTNING OCH FÖRVALTNING

7. JORD- OCH SKOGSBRUK

8. INTERNATIONELL POLITIK OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

8.1. SÄKERHETSPOLITIK OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

8.2. EUROPA

8.3. JÄMLIKHET OCH ALLA MÄNNISKORS LIKA VÄRDE

8.4. INVANDRING

9. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

1. OM OSS

Vi är en socialliberal organisation som samlar samhällsintresserade ungdomar som vill jobba för flerspråkighet och liberalism. Vi vill se ett samhälle som värnar om människan och miljön på ett ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Vi vill ha en omvärld som vi kan vara stolta över i dag, i morgon och i framtiden. Unga är både dagens och framtidens beslutsfattare, och ska höras i alla politiska beslut. Varje dag påverkar vi politiken lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

1.1. VÅR LIBERALA POLITIK

Svensk Ungdom är ett socialliberalt förbund. Alla människor är likvärdiga och vi tror på individens frihet och förmåga att göra sina egna val. Varje människa har rätt att vara sig själv, så länge hen inte inskränker andras rätt att göra det samma. Ekonomin ska grunda sig på en fri marknad, men en fungerande reglering behövs för att marknaden ska skapa välfärd på ett rättvist och hållbart sätt.

Parlamentarismen och rättsstatsprincipen är hörnstenarna för Finland. Den folkvalda riksdagen har huvudansvaret för dagspolitiken och för stora politiska reformer. Vi sätter människan och människovärdet i centrum. Varje människa är värdefull och alla ska kunna känna sig respekterade och trygga. Finland ska bära sitt ansvar genom att följa nuvarande, och ratificera nya internationella konventioner om mänskliga rättigheter samt arbeta för dem internationellt. Ingen generation ska behöva lida på grund av beslut som tidigare generationer fattat.

2. UNGA OCH UTBILDNING

2.1. UNGDOMSARBETE

Välmående unga betyder ett välmående samhälle. En av de viktigaste faktorerna för ungdomars välmående är deras tillgång till utbildning och sysselsättning. Vi måste se till att ingen faller utanför samhället och därför vill vi satsa på uppsökande ungdomsarbete, ungdomsgårdar, ungdomsverkstäder och andra former av ungdomsarbete. Föreningslivet och organisationer spelar en nyckelroll för ungdomars välmående och därför vill vi både stärka deras ekonomiska grund och deras position inom ungdomsarbetet. Vi prioriterar ungdomstjänster för dem som befinner sig i marginaliserade eller utsatta situationer och ser till att samarbetet mellan kommunala ungdomsinitiativ och den tredje sektorn förstärks.

Svensk Ungdom vill:

- ATT byråkratin kring ungdomsverkstädernas verksamhet minskas.
- ATT kommunerna samarbetar för att skapa tillgängliga och högklassiga ungdomstjänster.
- ATT finansiering för ungdomsverkstäder beviljas för längre perioder för att möjliggöra långsiktigt planerande av verksamheten.
- ATT ungdomstjänster för marginaliserade grupper får extra resurser.
- ATT det garanteras att ungdomsverkstäder är tillgängliga på både finska och svenska enligt behov
- ATT ungdomsarbete, idrott, kultur och den sociala tredje sektorn understöds med medel ur statsbudgeten.
- ATT tredje sektorns roll i myndighetsarbetet förtydligas, och att understöd till föreningar ges långsiktigt.
- ATT alla unga garanteras möjligheten till en hobby de trivs med.
- ATT ideella föreningar ska kunna driva verksamhet momsfritt.
- ATT kommunerna skapar goda förutsättningar för föreningsverksamhet till exempel genom resurser och att erbjuda utrymmen för verksamhet.

2.2. UTBILDNING

Allmänbildande och högklassig utbildning utgör grunden för ett välmående och konkurrenskraftigt Finland. Utbildning ska vara tillgängligt för alla, oberoende bakgrund och livssituation. Ett välfungerande utbildningssystem stöder barn och unga att växa till välmående och samhällsmedvetna vuxna. Utbildningen ska stöda samhällsutvecklingen och främja jämlikhet, öppenhet och kritiskt tänkande bland barn och unga. Undervisningsmetoderna ska vara ändamålsenliga, jämlika och tidsenliga, vilket kräver kontinuerlig fortbildning av lärarna. För att locka och behålla kompetenta lärare bör lönen vara konkurrenskraftig.

Inkludering av grupper med olika specialbehov ska vara stark för att främja respekten för rättigheter och värdighet hos personer med funktionsvariation. I alla åtgärder som rör barn och unga med funktionsnedsättning ska deras bästa komma i första hand. Integrationen mellan språkgrupper ska också uppmärksammas på ett brett plan för att förhindra framtida språkbarriärer. Livslångt lärande är en viktig del av det moderna välfärdssamhället och därmed ska utbildning vara tillgängligt i alla livssituationer, oberoende av bakgrund eller socioekonomisk ställning.

Svensk Ungdom vill:

- ATT utbildningen på alla stadier är avgiftsfri.
- ATT undervisningen beaktar olika inlärningsmetoder och möjliggör kreativa lösningar i klassrummet.

- ATT utbildningen och undervisningen är jämlik och fri från uppfattade könsnormer.
- ATT utbildningen är fri från könsuppdelad undervisning.
- ATT större satsningar görs på utbildning och fortbildning i nya undervisningsmetoder.
- ATT skolor i socioekonomiskt utsatta områden får extra resurser.
- ATT det råder jämlikhet mellan språkgrupper, mellan regioner och mellan skolor.
- ATT hela utbildningssystemet är tillgängligt för personer med funktionsvariation.
- ATT det finländska skolsystemet uppmuntrar till att lära sig så många språk som möjligt.
- ATT större vikt ska läggas på muntliga färdigheter inom språkundervisningen.
- ATT olika former av språkbadsundervisning finns tillgängliga i hela landet och på alla stadier.
- ATT samarbetet mellan finsk- och svenskspråkiga skolor utökas bland annat genom gemensamma kurser.
- ATT samarbetet mellan nordiska skolor ökar, till exempel genom utbyten och gemensamma projekt.
- ATT det inrättas en bindande, nationell dimensionering av elev- och studerandevårdens psykolog- och kuratorstjänster med maximalt 300 elever/studerande per skolkurator eller skolpsykolog.
- ATT alla elever och studerande får en kallelse att träffa kuratorn minst en gång i de lägre klasserna, en gång på högstadiet och en gång på andra stadiet, samt har möjlighet att träffa kuratorn oftare vid behov.
- ATT elever i grundskolan och studerande på andra stadiet garanteras tillgång till en skolpsykolog som finns fysiskt i skolan.
- ATT ett system för livslångt lärande ska bildas och finansieras tillsammans med arbetsmarknaden.
- ATT elever och studerande får den studiehandledning de behöver.
- ATT undervisning i känslökunskap ingår i den nationella läroplanen
- ATT eftermiddagsverksamhet erbjuds nära hemmet eller skolan.
- ATT studerande erbjuds möjligheter att tillämpa sina kunskaper genom till exempel tilläggskurser i företagsamhet eller företagelinjer.
- ATT lönen i offentliga skolor är konkurrenskraftig.

2.3. SMÅBARNSPEDAGOGIK

Småbarnspedagogik är barnets rättighet. Därför ska den subjektiva rätten till dagvård bevaras, och kunna erbjudas på lika grunder till alla barn, oberoende av vårdnadshavarnas arbets- eller livssituation. Alla barn ska ha rätt till högklassig dagvård i en trygg och stimulerande miljö. Dagvårdsgruppernas storlekar ska vara små och varje barn ska ses som en individ i gruppen. De

småbarnspedagogiska nationella linjerna och läroplanerna ska revideras minst lika ofta som grundskolans nationella läroplan. Småbarnspedagoger ska erbjudas kvalitativ fortbildning på nationell nivå för att trygga jämlik småbarnspedagogik oberoende av region. Växelverkan mellan barn från olika språkgrupper ska stödjas genom gemensamma aktiviteter där barnen ges möjlighet att på ett lekfullt sätt bekanta sig med det andra inhemska språket.

Svensk Ungdom vill:

- ATT den subjektiva rätten till dagvård garanteras.
- ATT småbarnspedagogiken finns tillgänglig på både finska och svenska i alla kommuner där det finns ett behov.
- ATT småbarnspedagogiken stöder kulturell mångfald och flerspråkighet.
- ATT assistans alltid erbjuds i grupper där det behövs.
- ATT daghemsbyggnader är friska och ändamålsenligt byggda.
- ATT man säkerställer att det finns tillräckligt med behörig personal inom småbarnspedagogiken.
- ATT lönen inom småbarnspedagogiken är konkurrenskraftig
- ATT personalen erbjuds klädpeng
- ATT personalens välmående inom småbarnspedagogiken tryggas.

2.4. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Den grundläggande utbildningen är av central betydelse för att ge alla barn likvärdiga möjligheter för framtiden. Grundskolan ska ta i beaktande dem som behöver stöd genom att innehålla individuellt anpassade stödformer, men också uppmuntra begåvning och anpassa lärandet för särbegåvade elever.

Grundskolan ska vara en säker plats för alla, med tillräckligt med trygga vuxna och en inkluderande miljö utan mobbning. Eleverna ska kunna påverka sin skolgång genom elevkårerna.

Efter grundskolan ska alla elever ha lika möjligheter att gå vidare till en utbildning på andra stadiet. Därför måste vi säkerställa att alla elever har tillgång till vägledning och stöd genom bland annat studiehandledning.

Svensk Ungdom vill:

- ATT utbildningen tar i beaktande elevers och studerandes särdrag, skolan ska stödja dem som behöver stödjas men också anpassa undervisningen för särbegåvade elever.
- ATT man redan i förskolan ska börja med det andra inhemska språket.
- ATT undervisning i det andra inhemska språket inleds på årskurs ett.

- ATT sociala och kommunikativa färdigheter, kritiskt tänkande och förmåga att tillämpa inhämtad kunskap integreras i all undervisning.
- ATT skolan är demokratisk, bland annat genom att elever ges möjlighet att utvärdera undervisningen och lärarens insats samt genom elevkårer med reella påverkningsmöjligheter.
- ATT undervisningen i samhällslära fortsättningsvis utvecklas och utökas i grundskolan
- ATT religionsundervisningen och livsåskådning ordnas som ett gemensamt läroämne
- ATT det sker mer utbyte mellan skolor i grundskolan, till exempel språkgrupper emellan och internationellt.
- ATT elever med specialbehov beaktas i undervisningen genom extra resurser, individuell läroplan och tillgång till specialundervisning.
- ATT skolor utökar samarbetet med andra läroverk på ett lokalt, nationellt och internationellt plan, till exempel genom gemensamma kurser som överskrider språkgränser, eller med andra lokala skolor.
- ATT kunskap om den samiska kulturen bör finnas i läroplanen.
- ATT mängden sexualundervisning utökas i grundskolan samt utvecklas så att den inkluderar diversitet.
- ATT HBTQIA+ historia införs som en del av läroplanen i grundskolan.
- ATT läroplikten gäller från det år man fyller 7 tills den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts, dock högst tio år.

2.5 ANDRA STADIET

Andra stadiet ska erbjuda såväl mer allmänbildande som mer praktiska utbildningar. De studerande som av olika orsaker inte deltar i yrkes- eller gymnasieutbildningar ska kunna välja andra vägar, så som tionde klass. Andra stadiets utbildning ska bygga på frivillighet och väljas utgående från den studerandes intressen och förutsättningar. Den förlängda läroplikten till andra stadiet bör upphävas. För att gymnasiet ska bibehålla sin allmänbildande prägel bör antalet obligatoriska ämnen inte minskas. Även inom yrkesutbildningen ska allmänbildning garanteras.

Svensk Ungdom vill:

- ATT andra stadiet är avgiftsfritt för studerande.
- ATT dualmodellen bevaras.
- ATT närundervisningen inom yrkesutbildningen ökar och dess kvalitet tryggas.
- ATT arbetslivet inte ges helhetsansvar för att förverkliga yrkesutbildningen.

- ATT alla studerande har reella möjligheter att välja den inriktning på andra stadiet som intresserar dem.
- ATT studerandekårsstyrelser får en större roll i att representera studerande inför beslutsfattare.
- ATT samarbetet mellan studerandekårer och elevkårer i grundskolan utökas genom kommunala medier, till exempel verkstäder eller evenemang.
- att demokrati och privatekonomi integreras bättre i undervisningen på andra stadiet
- ATT andra stadiets utbildning ger goda förutsättningar till högskolestudier samt ger de färdigheter som behövs i arbetslivet.
- Att möjligheter för utbyte och internationellt samarbete stärks
- ATT nolltolerans mot sexuella trakasserier och mobbning förverkligas och att vuxna stödpersoner alltid finns till hands.
- ATT gymnasiet förbereder för arbetslivet och vidare studier och inte bara för studentexamen, till exempel genom utökat samarbete med högskolor, företag och organisationer.
- ATT alla studerande får information om möjligheten att avlägga kombiexamen.
- ATT antalet obligatoriska studentexamensprov förblir fem.
- ATT gymnasiediplom ska kunna beaktas i högskoleantagningen
- ATT det andra inhemska språket är obligatoriskt i studentexamensprovet
- ATT finansieringen för yrkesskolorna blir mer långsiktig och förutsägbar
- ATT trygga grundexamen och yrkesexamen i musik på svenska i Finland

2.6. HÖGSKOLOR

Högskolorna ska vara tillgängliga, flexibla och av hög kvalitet. Högskolorna ska vara uppdelade i universitet och yrkeshögskolor med klart definierade utbildningsprofiler med ett tätt samarbete. Ett tillräckligt studiestöd och en avgiftsfri utbildning garanterar allas möjlighet att studera. Studiestödssystemet ska vara flexibelt gentemot studerande som arbetar vid sidan om studierna och det ska vara möjligt att studera utan att skuldsätta sig.

Svensk Ungdom vill:

- ATT högskoleutbildning också i fortsättningen ges på svenska, finska och engelska.
- ATT universiteten och yrkeshögskolorna jobbar för att minska överlappningar, vilka kan identifieras till exempel genom närmare samarbete mellan högskolor och näringslivet.
- ATT högskoleutbildningen är avgiftsfri för alla studerande.
- ATT studiestödet ses som en grundtrygghet för studerande och inte är lägre än utkomststödet.
- ATT studiestödet till största del består av studiepenning och inte lån.

- ATT inkomstgränserna för studiestödet höjs och att antalet stödmånader inte påverkas av inkomsterna under de stödfria månaderna.
  - ATT Studenthälsans verksamhet tryggas och utvecklas på både svenska, finska och engelska genom en ökad grundfinansiering.
  - ATT resurser för att främja studerandes mentala välmående ökas.
  - ATT hybridmodeller i utbildningen främjas.
  - ATT det skulle göras tillgängligare och byta utbildningsprogram eller ta dubbelexamen
  - ATT högskolornas examensmål är anpassade till arbetskraftsbehovet och ifall examensmålen höjs så ökas även finansieringen.
  - ATT antagningen ska basera sig också på inträdesprov och inte enbart på studentexamen, samt att högskolorna själva får bestämma hur de värderar tidigare avlagd examen kontra inträdesprov.
  - ATT majoriteten av högskolornas finansiering inte ska bygga på antal producerade examina eller publicerade forskningar utan på en trygg grundfinansiering.
  - ATT förstagångskvoten till studier på högskolor slopas.
  - ATT antalet psykologer och läkare som utbildas ökar.
  - ATT socionomutbildningens studierätt till småbarnspedagog kommer tillbaka
  - ATT högskolornas karriärrådgivning utvecklas för att främja studerandes integration i arbetslivet
- Allt ok här

För flera högskolepolitiska linjedragningar, se Svensk Ungdoms högskolepolitiska program.

2.7. FORSKNING OCH VETENSKAP

Finland ska vara världens ledande land inom forskning och utveckling. Samhälleliga beslut ska bygga på forskningsresultat och vetenskaplig kunskap. Institut med forskning ska ha tillräckliga resurser för sin verksamhet. Finland ska vara ett attraktivt land för forskare, och aktivt sträva till att även internationella forskningsprojekt och -institutioner etablerar sig i Finland. I och med vårt geografiska läge har vi utvecklat bred kunskap inom till exempel lösningar i det arktiska området, extrema väderfenomen, rymdforskning, energiteknik, skeppsbygge och skogsbruk. Vårt läge ger även möjligheten att testa framtidens innovationer på kalla områden.

Svensk Ungdom vill:

- ATT Finland är världens ledande land inom mobilteknologiska lösningar och att goda mobilförbindelser garanteras i hela landet.
- ATT forskningsanläggningar grundas och placeras där de kan stöda arbetsmarknaden effektivt.

- ATT evidensbaserad vetenskap ligger som grund för beslut som angår folkhälsan.
- ATT Finland är världsledare i lösningar på det arktiska området och i cleantech.
- ATT Finland satsar på forskning och vidareförädling av olika hållbara och förnybara energiformer.
- ATT staten stöder forskning, utveckling och innovation i samarbete med högskolor samt både uppstarts- och etablerade företag.
- ATT Finland satsar mera på grundforskning med direkta statsanslag.
- ATT Finland utvecklar den internationella rymdforskningen.
- ATT det nordiska forskningssamarbetet förstärks.
- ATT det ska forskas mer i kvinnosjukdomar och att kvinnor ska vara med i forskningens studiepopulation i folksjukdomar.

3. JOBB OCH EKONOMI

3.1. EKONOMISKT, EKOLOGISKT OCH SOCIALT HÅLLBAR POLITIK

Vi vill att den ekonomiska politiken skapar hållbar ekonomisk tillväxt, uppmuntrar till företagsamhet vilket leder till ökad sysselsättning. En ansvarsfull ekonomisk politik gör att vi kan finansiera utbildning, vård och annan service i dag, i morgon och i framtiden. Vi vill att företagen ska få verka på en fri marknad inom Finland, EU och globalt. Samtidigt behövs välfungerande reglering för att nå tillväxt på ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart sätt. Frågor som etik, miljö, digitalisering och jämlikhet ska beaktas i alla beslut i den ekonomiska politiken.

Vi vill öka mångfalden inom ekonomin genom att satsa mera på mikro-, små- och medelstora företag till exempel genom stöd för uppstartsföretag. Skattepolitiken ska alltid uppmuntra och belöna arbete och såväl inkomstbeskattningen som företagsbeskattningen ska uppmuntra till tillväxt och sysselsättning. Skattesystemet ska basera sig på betalningsförmåga, och därför vill vi bevara den progressiva inkomstbeskattningen.

Svensk Ungdom vill:

- ATT den ekonomiska politiken alltid utgår från ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet.
- ATT statsskulden i valutaunionens respektive länder underskrider 60 procent av BNP.

- ATT staten på lång sikt avskaffar sådana industristöd och skattelättnader som i dag utgör hinder för mikro-, små- och medelstora företag att verka på lika grunder som stora.
- ATT företagets avdragssystem är så enkelt som möjligt.
- ATT ineffektiva företagsstöd avskaffas.
- ATT stiftelsers skattefrihet bibehålls.
- ATT staten deltar aktivt i exportfrämjande verksamhet.
- ATT solidaritetsskatten avskaffas.
- ATT lagstiftning som understödjer utvecklingen av delningsekonomin introduceras.
- ATT arvs- och gåvoskatten ersätts med en överlåtelseskatt.
- ATT Finland går in för en skatteväxling mot en grönare ekonomi.
- ATT bekämpningen av klimatkrisen har en starkare ställning i finanspolitiken.
- ATT företag ska kunna visa produktionskedjan för sina produkter.
- ATT apotekstillstånd kan tilldelas alla företag som uppfyller kompetenskraven och att utbildningskraven för att äga apotek slopas.
- ATT förvärvsinkomstskatten sänks i alla inkomstklasser.
- ATT unga uppmuntras till företagande och informeras om hållbart entreprenörskap genom handledning och stöd.
- ATT ungt företagande understöds inom och utanför skolväsendet,
- ATT i högre grad skydda barn och minderåriga i marknadsföring och på sociala medier
- ATT arbetstidslagen tydliggörs
- ATT tydliga riktlinjer gällande arbets- och ansvarsförhållandena inom gigekonomin antas.
- ATT beskattningen av allmännyttiga organisationer ses över.

För flera skattepolitiska linjedragningar se Svensk Ungdoms skattepolitiska program

3.2. ARBETSMARKNADSPOLITIK – DET SKA ALLTID LÖNA SIG ATT JOBBA

Vi vill att det ska vara lätt att ta emot jobb, att anställa och att byta karriär. Därför vill vi att både arbetsmarknadssystemet och socialskyddet utvecklas mot ett håll som uppmuntrar och tryggar möjligheterna att söka nytt jobb eller byta karriär. Vi vill att Finland inför en basinkomst för att ersätta sociala stöd och bidrag och vi förespråkar en negativ inkomstskattmodell (NIT).

Trepartssamarbetet har länge varit en garanti för stabilitet och lika rättigheter på arbetsmarknaden. Samtidigt är det ett tunggrott system som bromsar nödvändiga reformer. Därför vill vi att arbetsmarknadsförhandlingar i högre grad fokuseras på stora linjedragningar och att mera detaljerade frågor förhandlas

lokalt mellan arbetsgivare och arbetstagare. Politiken ska motverka polarisering på arbetsmarknaden. Vi vill också höja strejkböterna för olagliga strejker, så att de bättre motsvarar de negativa följderna strejken har.

Det måste skapas flexibla lösningar för personer med nedsatt arbetsförmåga samt för övergångar till och från föräldraledigheter, sjukledigheter och pensioneringar. Konstgjorda hinder för anställning av personer med funktionsvariationer ska avvecklas. Deltidsarbete för deltidsarbetsföra ska bli en möjlighet.

Alla, oavsett kön, bör behandlas lika på arbetsmarknaden. Alla ska få lika lön för lika arbete och pensionssystemet bör reformeras så att föräldrarnas arbete i hemmet också beaktas i den intjänade pensionen. Därför vill vi att 6+6+6 modellen för föräldraledighet införs i Finland och att kostnaderna för föräldraledigheten delas jämnt mellan alla arbetsgivare.

Arbetsmarknaden måste också vara inkluderande för personer som av olika personliga egenskaper, som till exempel bakgrund, har svårt att bli anställda i Finland. Samhällsklimatet måste utvecklas mot ett accepterande håll och flytande finska ska inte vara ett krav i alla arbetsuppgifter. Anonym rekrytering ska uppmuntras och språkkurser måste bli mer tillgängliga.

Svensk Ungdom vill:

- ATT det alltid ska löna sig att ta emot ett jobb och att jobba.
- ATT flera satsningar görs på aktiverande åtgärder och på livslångt lärande.
- ATT negativ inkomstskatt (NIT) införs som baslön och ersätter sociala stöd samt bidrag.
- ATT lokala förhandlingar prioriteras i större utsträckning.
- ATT plikten (strejkböter) för olagliga strejker bättre motsvarar effekterna strejken har.
- ATT pensionärer uppmuntras att arbeta enligt egen förmåga.
- ATT flera satsningar görs på flexibla och inkluderande arbetslösningar till exempel deltidsarbete
- ATT arbetsmarknaden blir mera jämställd genom medvetna åtgärder på alla nivåer.
- ATT rätten till samma lön för lika eller likvärdigt arbete garanteras
- ATT 6+6+6 modellen för föräldraledigheter införs i Finland och att kostnaderna finansieras gemensamt av alla arbetsgivare.
- ATT möjligheterna till partiell föräldraledighet stärks.
- ATT småföretagare får extra stöd för att kunna förverkliga flexibla föräldraledigheter.
- ATT diskriminering vid rekrytering motverkas till exempel genom anonym rekrytering.

- ATT anställning av personer med funktionsvariation främjas och underlättas.
- ATT kravet på utbildning bättre ska reflektera innehållet i arbetsbilden.
- ATT den privata arbetsförmedlingens roll förstärks.
- ATT privata arbetspensionsinvesteringar inte styrs av den beslutsfattande makten.
- ATT det ska vara möjligt att jobba hybrid om det passar arbetsuppgifterna
- ATT en lag om företagsansvar stiftas
- ATT alla kommuner ska erbjuda sommarjobbsedlar åt unga för att stöda ungas möjligheter till sommarjobb.
- ATT kommuner ska främja fysiska rekryteringstillfällen.

4. STAD OCH LANDSBYGD

4.1. EN FUNGERANDE INFRASTRUKTUR

En livskraftig landsbygd och dynamiska städer gör det möjligt för var och en att bo i den miljö man trivs bäst i. Landsbygd och städer är inte varandras motpoler, utan fungerar i ständig samverkan. Infrastrukturen ska vara anpassad till de olika levnadsförhållandena som finns i Finland. I tätorter ska kollektivtrafiken alltid vara välutvecklad och prioriteras framom privatbilism. I mera glesbebyggda områden, där personbilen fortsättningsvis kommer att ha en avgörande roll, är det viktigt att bilbeståndet förnyas, samt att kollektivtrafiken utvecklas. Staten ska främja förnyandet av bilbeståndet genom riktade åtgärder, till exempel stöd till laddnings- och tankstationer samt skattelättnader och premier vid inköp av utsläppsnåla bilar. Finland behöver fungerande båt-, flyg- och tågtrafik. Miljövänliga lösningar ska främjas genom bland annat satsningar på stambanan och genom sänkta utsläpp i flygtrafiken samt inom sjöfarten.

Svensk Ungdom vill:

- ATT kollektivtrafiken och järnvägsnätet utvecklas i hela Finland och subventioneras mera.
- ATT användningen av kollektivtrafiken och järnvägsnätet ska vara ett billigare alternativ än att åka bil eller flyg.
- ATT initiativ som Single European Sky införs för att få mera miljövänliga flygrutter.
- ATT broar och tunnlar föredras framom färjor och förbindelsebåtar.
- ATT stamvägnätet får mer resurser för uppehåll och stamvägarnas reparationsskuld fås ner till en skälig nivå.
- ATT Finland inför en relativ skattelättnad för anskaffning av utsläppsnåla bilar.
- ATT Finland satsar på och möjliggör forskning i elflyg på kommersiellt plan.

- ATT cykel- och gångvägar byggs ut i områden där behov finns.
- ATT snabb internetuppkoppling är tillgänglig i hela landet.
- ATT rabatten för studerande i kollektivtrafiken höjs.
- ATT kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla
- ATT fibernätverket byggs ut i hela Finland
- ATT snabbtåg byggs mellan Helsingfors -Vanda flygplats och Helsingfors centrum.

4.2. STADSPOLITIK

Livskraftiga städer behöver effektivt bostadsbyggande, fungerande kollektivtrafik och måttliga prisnivåer. Stadsplaneringen ska stöda affärsverksamhet och en dynamisk stadsmiljö genom att skapa utrymme för företagssamhet, kollektivtrafiken, tät bebyggelse och flera gröna rum. Segregering i stadsmiljöer ska motverkas genom bostadsplanering som sprider ut det sociala boendet, samt genom direkta sociala åtgärder.

Svensk Ungdom vill:

- ATT flera små och förmånliga bostäder byggs i tillväxtområden.
- ATT bestämmelser som förhindrar tät bebyggelse, som till exempel parkeringsplatsnormen, avskaffas.
- ATT stadsplaneringen ska motverka socialt utanförskap till exempel genom att erbjuda bra service och förmånliga bostäder i alla stadsdelar.
- ATT stadsområden tillämpar positiv särbehandling för att motverka utanförskap, till exempel genom intersektionell stadsplanering.
- ATT flera gröna rum skapas i städerna för att öka trivseln och att man värnar om de som finns.
- ATT trängselavgifter införs i huvudstads-, Åbo- och Tammerforsregionen.
- ATT fler infartsparkeringar upprättas.
- ATT varje stadsområde i Finland är utsläppsneutral år 2030.
- ATT städerna blir mera cykelvänliga och uppmuntrar till cykling genom ett heltäckande och fungerande nätverk av cykelvägar.
- ATT cykelinfrastrukturen är trygg för alla, även för bilister och fotgängare.
- ATT alla universitetsstäder tar i bruk stadscyklar.
- ATT det byggs hållbart och långsiktigt, där till exempel klimat, estetik och funktionalitet prioriteras.
- ATT man i Finland satsar på automatisering av kollektivtrafik.
- ATT kommunerna gör det lättare att installera solpaneler genom aktiv kommunal- och stadsplanering
- ATT det införs strängare reglering för elsparkscyklaföretag gällande användning, parkering och säkerhet.
- ATT det införs en kvot för elsparkcyklar i större städer
- ATT stadsplaneringen ska främja möjligheter för små och medelstora företag att verka.

4.3. LANDSBYGDSPOLITIK

Förvaltningsgränser får inte utgöra hinder för god service och därför behövs starkare kommuner som kan utveckla tjänsterna både på landsbygden och i tätorterna. Vi vill undvika långa avstånd till skolor samt till hälso- och sjukvårdstjänster. När det inte är möjligt ska alternativ som hälsovårdsbussar och skolskjutsar användas, samt vid behov ska tjänsterna komma till hemmet. Stamvägnätet är i dåligt skick och mera statliga resurser måste ges till underhållet. För att landsbygden ska vara livskraftig behövs våra primärnäringsar. Naturresurser ska användas ansvarsfullt och vilt- och fiskstammen bör vårdas.

Svensk Ungdom vill:

- ATT sortering och ekopunkter garanteras i hela Finland.
- ATT avdragsrätten för kostnader för resor mellan hemmet och arbetsplatsen bevaras och uppmuntrar till att resa kollektivt
- ATT alla vägar tilldelas tillräckligt vägunderhåll, oavsett prioriteringsordning
- ATT underlätta för näringsidkare på landsbygden att i undantagsfall själva få ploga kritiska vägar som tryggar deras verksamhet, förutsatt att ändamålsenlig utrustning finns tillhanda.
- ATT fastighetsskatten slopas för mark som ej går att bygga eller odla på.

5. LAGSTIFTNING OCH FÖRVALTNING

Förvaltningen ska vara snabb, rättvis och jämlik. Vi vill se effektiv regionalförvaltning som handhar trafikplanering och landskapsplanering. Finland har två nationalspråk och den offentliga förvaltningen måste alltid garanteras på både svenska och finska i hela landet. För att rättsstaten ska fungera behöver till exempel mängden service på svenska i tingsrätterna målmedvetet höjas för att svara på dagens och framtidens efterfrågan.

Finland behöver starkare kommuner i framtiden. I och med de nya välfärdsområdena kommer vi att ha allt fler kriskommuner, som inte klarar av att erbjuda de grundtjänster som invånarna behöver.

Kommuner ska inte i första hand sammanslås, utan man måste med andra medel se hur man kunde stärka och öka livskraften inom kommunen.

Kommunsammanslagningarna ska basera sig på verkliga behov, inte på till exempel invånarantal.

Organisationer och institutioner såsom Folktinget bör garanteras tillräcklig statlig finansiering för att kunna bevaka och stärka svenskans ställning i Finland. För att

garantera att ungdomar får sin röst hörd, i enlighet med ungdomslagen, ska ungdomsfullmäktige, ungdomsråd och motsvarande organ ha initiativrätt samt närvaro- och yttranderätt i kommunens och välfärdsområdes beslutsfattande organ. Ungdomsfullmäktige ska ha en egen budget och tillgång till en anställd ansvarsperson hos kommunen.

Svensk Ungdom vill:

- ATT språkliga rättigheter garanteras på landets båda nationalspråk.
- ATT anställningsskyddet vid kommunsammanslagningar slopas.
- ATT ledande förtroendevalda i kommunen är arvoderade.
- ATT svenskspråkiga medborgares rättsskydd förverkligas genom en utökning av antalet tingsrätter som fungerar på svenska.
- ATT ungdomsfullmäktige och ungdomsråd inom kommunen och välfärdsområdena ska ha närvaro- och yttranderätt i alla beslutsfattande organ
- ATT räddningsväsendet och polisens tjänster är lättillgängliga och fungerar på båda nationalspråken i hela Finland.
- ATT svenskspråkig polis- och räddningsutbildning garanteras.
- ATT fängelser ska motsvara dagens internationella bestämmelser och standarder.
- ATT nödcentralerna betjänar snabbt på båda nationalspråken samt på engelska.
- ATT domstolar och övriga myndigheter garanteras tillräckliga resurser för att ha korta behandlingstider samt att rättegångskostnaderna hålls på en skälig nivå för individen.
- ATT lagstiftningens grundlagsenlighet granskas genom riksdagens grundlagsutskott samt vid en författningsdomstol vid behov.
- ATT nätköp av alkoholhaltiga drycker underlättas och tillåts från andra EU länder.
- ATT det detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker som tilldelas av Regionförvaltningsverket i fortsättningen gäller för drycker över 2,8 och högst 22 volymprocent.
- ATT krog- och restaurangverksamheten underlättas genom att lätta på byråkratin genom att exempelvis bevilja mera tillstånd för uteserveringar.
- ATT rösträttsåldern och valbarhetsåldern sänks till 16 år i alla val.
- Att åldersgränsen för att skriva under medborgarinitiativ ska sänkas till 16
- ATT medborgarinitiativ inte automatiskt förfaller i slutet av riksdagens valperiod.
- ATT brottsoffer ges information om relevanta tjänster som till exempel brottsofferjouren.
- ATT kommunikationen mellan de finländska myndigheterna och de åländska myndigheterna ska ske på svenska.
- ATT fältet för könstillhörighet i medborgarregistret samt i identifikationshandlingar kan ha värdet M, F eller X, eller lämnas tomt enligt begäran

6. MILJÖ OCH KLIMAT

Vi ser miljön som ett av de viktigaste politiska områdena, där internationellt samarbete och innovation är avgörande för att stoppa klimatförändringen. För att uppnå en miljövänlig och hållbar värld måste miljön tas i beaktande i all politik. Parisavtalet från 2015 samt följemöten efter det, har varit viktiga framsteg mot en hållbar framtid och dessa klimatmålsättningar ska genomsyra alla politiska beslut nationellt och internationellt.

Östersjön är i ett kritiskt läge och är ett av världens mest förorenade hav. För att stoppa föroreningen krävs ett beslutsamt och aktivt samarbete Östersjöländerna emellan. Vi vill att EU tar ett större ansvar i fråga om havsföroreningar genom att ge böter till de som förorenar. Dessutom ska EU satsa på och uppmuntra till en grön omställning. Den långsiktiga målsättningen är ett utsläppsnålt Finland utan fossila bränslen.

Finland bör bli mera energisjälvförsörjande genom ökad produktion av förnybar energi och koldioxidneutral energi. Vi vill ha en decentraliserad energimarknad med rättvisa spelregler för hållbar energiproduktion. Det ska löna sig att välja grönt och kosta att förorena. Därför vill vi slopa miljö- och klimatskadliga stöd och skattelättnader. För att lösa framtidens energiutmaningar behövs resurser för forskning.

Svensk Ungdom vill:

- ATT den globala uppvärmningen begränsas till 1,5°C.
- ATT en energiomställning mot utsläppsnål energi och mer satsningar på energieffektivitet genomförs.
- ATT EU har fasat ut kol 2030 och är klimatneutralt senast 2050.
- ATT Finland fasar ut användningen av torv senast 2025, stenkol senast 2029, samt fossila bränslen i el- och värmeproduktionen senast år 2035. Finland ska vara neutralt i avseende på klimat- och miljökadliga utsläpp innan år 2030.
- ATT Finland stöder andra länder i sin strävan efter bättre miljölösningar genom att bland annat satsa på klimatsmart export och klimatsmarta investeringar i utvecklingsländer.
- ATT stödsystemet för förnybara energiformer är teknikneutrala.
- ATT Finland inför skattelättnader för anskaffning av miljövänligare förbränningsanläggningar och värme- och energikällor.
- ATT expandera kärnkraften med nyare generationens reaktorer samt utveckla fusionskraft.
- Att utbyggnaden av energi på ändamålsenliga platser underlättas och att processen görs tydligare och ska kunna slutföras inom en rimlig tidsram
- ATT miljö- och klimatskadliga stöd och skattelättnader utfasas.
- ATT klimat- och miljöpåverkan får en större roll i det lokala och regionala beslutsfattandet, såsom inom markplanering och byggande.
- ATT individens miljö- och klimatmedvetenhet utökas inom den grundläggande utbildningen.

- ATT Finland går in för en skatteväxling mot en grönare ekonomi, så att det lönar sig att välja miljö- och klimatsmart samt kostar att förorena.
- ATT Finland arbetar vidare för att öka graden av återvinning av våra konsumtionsprodukter med målsättningen att skapa en resurssmart cirkulär ekonomi.
- ATT Finland ska arbeta för att minska matsvinnet, speciellt i storkök, livsmedelsbutiker, restauranger och caféer, och satsa på utökad distribution till behövande.
- ATT Finland tar en aktiv roll både på ett nationellt och globalt plan för att skydda den biologiska mångfalden.
- ATT Finland behåller ambitionsnivån i förhandlingarna om de nya CBD-målsättningarna och att dessa implementeras i de nationella åtgärdsprogrammen då de godkännts.
- ATT Finland tar ställning mot utsläpp från industrier i Östersjöns avrinningsområde och arbetar för att minska övergödningen av Östersjön.
- ATT samkommuner eller avfallsnämnder uppmuntras att ta vara på all sorters energi på sina avfallsanläggningar.
- ATT EU satsar på utbyggnad av infrastruktur genom att stöda övergången till miljövänligare transportmedel.
- ATT man sänker mervärdesskatten på mindre reparationer i hemmet.
- ATT återvinningskärl för plastförpackningar finns i alla husbolag.
- ATT antalet septiktankar för båtar ökar i småbåtshamnarna.
- ATT regleringen gällande kärnkraftverk förnyas så att den underlättar uppbyggnad av små modulära kärnkraftverk.
- ATT EU stöder bygget av mera kärnkraft för att möjliggöra en ambitiös minskning av koldioxidutsläpp.
- ATT fartygens avloppsvattenutsläpp minimeras genom strängare lagstiftning i Östersjöområdet.
- ATT incitament på en nationell och EU-nivå införs för investering i grön energi och teknologi.
- ATT Finland och EU tar ett större ansvar för forskningen om och granskningen av av importerade varor och deras klimat- och miljöpåverkan samt sociala påverkan.
- ATT EU skrider till åtgärder för att motverka problematiska förfaranden inom detaljhandeln, såsom snabbmodeindustrins avsiktliga överskottsproduktion
- ATT EU:s medlemsländer omedelbart slutar köpa fossila bränslen från Ryssland.

7. JORD- OCH SKOGSBRUK

Jordbrukets viktigaste uppgift är att producera livsmedel och upprätthålla Finlands försörjningsberedskap. Finland ska vara världsledande i produktionen av rena och ansvarsfullt producerade livsmedelsprodukter. Finlands standarder för djurens välfärd ska sätta standarden för resten av Europa. Djurproduktionen ska drivas främst från ett etiskt hållbart perspektiv, där djuren har möjlighet att utföra sina artspecifika behov. Det finländska jordbruket ska frekvent utvecklas och nya,

Lönsamma affärsmodeller måste skapas. Vi behöver uppmuntra konsumenter inom det privata och det offentliga att prioritera närproducerad och inhemsk mat.

Ekonomiskogor och naturskogor fyller olika funktioner. Ekonomiskogarnas skötsel för att öka tillväxt är viktig ur skogsägarens och nationalekonomiska synvinklar. Naturskogor med deras rika biodiversitet är viktiga och bör skyddas. I den nationella biodiversitetsstrategin ska det beaktas ojämn tillväxt i landskapen, och målen om 10% strikt skyddad natur och 30% skyddat ska inte fattas landskapsvis. Restaureringsförordningen ska inte ha som mål att återställa naturen till ett referensår.

Viltvård och skydds jakt är förutsättningar för att människan ska kunna leva nära naturen. Därför ska yrkesfiskets framtid i Finland tryggas. En förutsättning för en balanserad djurstam är reglerad jakt och fiske.

Svensk Ungdom vill:

- ATT lagstiftning som berör livsmedelsmarknaden revideras så att producentens ställning i livsmedelskedjan stärks
- ATT Finland inte tillför nya kostnader på producenterna utan att via marknads- eller stödåtgärder kompensera
- ATT den offentliga upphandlingen följer statsrådets principbeslut om inhemsk livsmedelsupphandling.
- ATT renskötselns status som en traditionell primärnäring säkerställs och att renskötselområden respekteras.
- ATT Finland i mån av möjlighet är självförsörjande på livsmedel.
- ATT producenter kan konkurrera på lika villkor och sälja sina produkter direkt till konsumenten.
- ATT viltstammen vårdas och hålls på en nivå som inte hotar eller skadar människan.
- ATT Finland stöder jordbruksföretagens utveckling och sporrar till nya innovationer som ökar Lantbrukets konkurrenskraft och minskar klimat- och miljöbelastningen
- ATT avskogningsförordningen tydliggörs för att förhindra missförstånd
- ATT principerna för goda odlingsmetoder, bästa tillgängliga miljöteknologi och miljöpraktik tillämpas i jordbruket för att minska belastningen på vattendragen och minskar utsläppen från åkermarken.
- ATT naturens mångfald beaktas i allt beslutsfattande.
- ATT livsmedelsmarknadsombudsmannens roll stärks i lag
- ATT viktiga odlingsområden läggs in i landskapsplanerna och reserveras till bedrivande av jordbruksverksamhet.
- ATT det i den nationella biodiversitetsstrategin beaktas skogarnas ojämna tillväxt i landskapen
- ATT inlösningslagen revideras så att markägare som upplåter mark för linjegator berättigas till full ersättning
- ATT Finland i EU arbetar för en jordbrukspolitik som tryggar lantbrukets konkurrenskraft i medlemsländerna efter EU:s utvidgning

- ATT EU också i fortsättningen stöder och stärker Finlands jordbruk och primärnärings.
- Att bibränslen och skogsenergi, d.v.s restprodukter från skogsindustrin, fortsättningsvis benämns som förnyelsebara bränslen
- ATT lantbrukets produktionsbyggnader befrias från fastighetsskatt
- ATT livsmedelsverkets utbetalning av beviljade startstöd till unga jordbrukare betalas snabbare efter stödbeslutet och inledandet av jordbruksverksamhet.
- Att en större del av EUs lantbruksstöd utbetalas under det aktuella stödåret
- Att konkurrenslagen revideras

8. INTERNATIONELL POLITIK OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

8.1. SÄKERHETSPOLITIK OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

Vi vill att Finland också i fortsättningen tar en aktiv roll i det nordiska samarbetet inom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, samt i internationella organisationer såsom Europeiska Unionen och Förenta Nationerna. Finland ska vara en initiativtagare och uttala sig för mänskliga rättigheter. Vi arbetar för att upprätthålla och förstärka ursprungsbefolkningens rätt till sin kultur, sitt språk, sitt land och sin självbestämmanderätt. Finland ska hjälpa människor som drabbats av fattigdom och kriser. Vi vill att Finland höjer andelen bistånd till minst 0,7 procent av bruttonationalinkomsten. FN:s säkerhetsråd är i sin nuvarande form föråldrat och bör utvecklas. Säkerhetsrådets arbete ska vara förebyggande och handlingskraftigt. Vi vill att de permanenta medlemmarnas roll revideras och att vetorätten avskaffas. Finland ska ha en selektiv värnplikt som kan organiseras till exempel enligt Norges modell. Alla oavsett kön ska kallas till uppbud, och de mest lämpade ska tjänstgöra.

Det internationella samarbetet för Arktis ska förstärkas genom det Arktiska rådet. Arktis känsliga miljö ska skyddas mot exploatering, bland annat genom olika miljökrav och regleringar. Det militärstrategiska intresset och säkerhetsaspekter i Arktis blir hela tiden viktigare och måste också beaktas i det arktiska samarbetet. All sorts militär upptrappning och spänning bör undvikas i området.

Svensk Ungdom vill:

- ATT Finland tar en ledande roll inom internationell krishantering, fredsarbete och humanitär hjälp.
- ATT de nordiska länderna i högre grad samarbetar och påverkar inom internationella organisationer som EU, FN och NATO.
- ATT de nordiska länderna upprätthåller en smidig gränsövergång.
- ATT biståndet höjs till åtminstone 0,7 procent av BNI och att Finland för en enhetlig utvecklings- och biståndspolitik.

- ATT Finland i det Arktiska rådet ska verka för ett starkare miljöskydd och säkerhet i det arktiska området.
- ATT vetorätten och permanenta medlemskapet för medlemmar i FN:s säkerhetsråd avskaffas.
- ATT resurserna för civil och militär krishantering tryggas. Finland ska också i fortsättningen vara en aktiv freds- och demokratibyggnare, både på egen hand samt i Norden, EU, FN och i OSSE.
- ATT FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet tryggas, genom att öka kvinnors makt i fredsprocesser och stärka kvinnors och barns säkerhet i konflikter.
- ATT FN:s säkerhetsråds resolution 2250 om unga, fred och säkerhet tryggas genom att öka ungas deltagande i fredsprocesser.
- ATT Finland inför selektiv värnplikt där samtliga i åldersklassen kallas till uppbud och de mest lämpade väljs för värnplikt.
- ATT Finland följer NATO:s rekommendation att satsa 2% av BNP på försvaret
- ATT Finland utökar försvarssamarbetet såväl inom Norden, som mellan EU-länder.
- ATT Europeiska unionens snabbinsatsstyrkor utvecklas.
- ATT Finland har ett starkt och trovärdigt försvar med tillräckliga resurser.
- ATT internationellt samarbete fungerar smidigt och man kan agera snabbt vid krissituationer.
- ATT Genèvekonventionen beaktas och respekteras i krigstid.
- ATT kärnvapenmakterna nedrustar och kärnvapen förbjuds, samt NTP (Icke-spridningsavtalet) revideras.
- ATT Finland stöder Ukrainas och Moldaviens arbete för att uppnå EU-medlemskap
- ATT Finland fördjupar sina bilaterala relationer med Taiwan gällande handel, kultur och politik
- ATT Ålands status som demilitariserad zon inte förändras

8.2. EUROPA

Finland ska också i framtiden vara en stark röst inom såväl EU som valutaunionen. Som ett litet land drar Finland stor nytta av den fria rörligheten av varor, människor, tjänster och kapital. EU ska respektera subsidiaritetsprincipen och undvika allt för ingående detaljreglering. Samtidigt ska EU ha beredskap att agera snabbt i stora frågor då det uppstår utmaningar. EU ska fortsätta förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och jämlikhet i Europa. Vi vill ge EU starkare befogenheter att ingripa då medlemsstater diskriminerar minoriteter eller bryter mot någon av EU:s grundvärderingar om frihet, jämlikhet och öppenhet. Med en ökad integration och ett större mandat kan EU vara en stark global aktör. En ökad integrering säkrar freden i Europa på lång sikt. Vi ställer oss positiva till frihandel eftersom det ger större möjligheter för finländska företag att etablera sig på globala marknader. Frihandel bör ske på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt med ett starkt konsumentskydd. EU är en av de största aktörerna i kampen mot klimatförändringen. En klimatvänlig politik måste beaktas i allt beslutsfattande, speciellt gällande handel och transport.

Svensk Ungdom vill:

- ATT EU ska stå fast vid sina grundvärderingar som frihet, demokrati och fri rörlighet.
- ATT EU aktivt arbetar för mänskliga rättigheter inom unionen och ges starkare befogenheter att ingripa då medlemsstater bryter mot krav på demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen.
- ATT EU vid internationella och bilaterala avtal beaktar och utvärderar eventuella konsekvenser för kvinnor, barn, minoriteter och andra utsatta grupper.
- ATT Europaparlamentet har möten endast i Bryssel, eftersom resorna till Strasbourg är en stor utgift och belastar miljön.
- ATT skatteflykt motarbetas genom gemensamma regelverk och informationsdelningsavtal medlemsstater emellan och utanför unionen.
- ATT EU aktivt jobbar för att öka synligheten i medborgarnas vardag för att öka medvetenheten och kunskapen om EU och vad EU-medlemskap innebär.
- ATT EU:s ungdomsstrategi ligger som grund för ungdomsrelaterat beslutsfattande i EU och dess medlemsländer.
- ATT Europarådets finansiering och Europeiska människorättsdomstolens verksamhetsförutsättningar tryggas.
- ATT EU:s utsläppshandel ska omfatta alla sektorer som bidrar med höga utsläpp.
- ATT EU fördjupar försvarssamarbetet inom det permanent strukturerade samarbetet PESCO.
- ATT EU arbetar för att garantera tillräcklig energiförsörjning till exempel genom att lägga press på att medlemsländernas energiproduktion ökar
- ATT EU arbetar för att utveckla och utöka kapaciteten i det interna elnätverket

8.3 JÄMLIKHET OCH ALLA MÄNNISKORS LIKA VÄRDE

Vi vill arbeta för ett öppet och inkluderande samhälle. Människor ska känna sig trygga och ha samma möjligheter att växa och utvecklas oberoende av bakgrund, kön, funktionsvariation, religion, etnicitet, ålder eller sexuell läggning. Demokratin vilar på grundläggande friheter och rättigheter. En fri och öppen debatt med fungerande yttrandefrihet och tryckfrihet är en förutsättning för en demokrati. Vi arbetar för ett jämlikt och jämställt Finland och för att Finland ska vara föregångare i dessa frågor. Jämlikhet och jämställdhet ska genomsyra samhället i sin helhet.

Svensk Ungdom vill:

- ATT ursprungsbefolkningens rättigheter tryggas och att Finland ratificerar ILO 169.
- ATT minoriteters rättigheter förstärks till exempel genom positiv särbehandling.
- ATT myndigheter strävar efter att anställa personer med olika bakgrund med hjälp av verktyg som anonyma rekryteringar.
- ATT både fysisk och digital tillgänglighet tillämpas för personer med funktionsnedsättning i alla Finlands kommuner.

- ATT rättsskyddet för sexuella minoriteter och könsminoriteter förbättras till exempel genom en reviderad translag.
- ATT rätten till privatliv tryggas också på internet.
- ATT rehabiliteringen för fångar förbättras så att dessa integreras i samhället.
- ATT allt sexköp ska vara kriminellt och att köparen ska straffas, inte sexarbetaren.
- ATT Finland erbjuder tillgängliga sociala insatser, stöd och exitprogram åt offer för människohandel och de som vill ut ur sexarbete.
- ATT Finland arbetar för att stoppa människohandel.
- ATT riktade FN- eller EU-sanktioner utfärdas för att förebygga eller eliminera kränkningar av humanitär rätt och mänskliga rättigheter.
- ATT Finland förstärker sitt samarbete mellan lokala barnskyddsorganisationer och myndigheter för att förverkliga barnkonventionen.
- ATT kvinnor i Finland ska ha rätt till fri abort utan att uppge någon specifik orsak fram till vecka 18.
- ATT altruistisk surrogatmödraskap tillåts i Finland.
- ATT kvinnlig könsstympning explicit förbjuds i lag och att det också är straffbart att begå brottet utomlands.
- ATT tvångsäktenskap kriminaliseras i lag.
- ATT äktenskap som ingåtts av minderåriga utomlands anses ogiltiga i Finland.
- ATT jobba för att Finland ska anta IHRA:s definition av antisemitism till fullo.

8.4 INVANDRING

För att Finland ska vara attraktivt för nyfinländare måste det vara ett land där de kan och vill bo. En lyckad integration är en förutsättning för att vi ska kunna dra nytta av alla de fördelar invandring medför. Integration ska bygga på fyra grundpelare: språk, utbildning, jobb och gemenskap. Därför vill vi satsa mera på språkkunskaper, skapa bättre sätt att tillgodoräkna tidigare utbildning, satsa mera på aktiverande åtgärder och ge civilsamhället en ännu tydligare roll i integrationsarbetet. Invandring och fungerande integration svarar på arbetskraftsbehovet och stöder en växande ekonomi. Invandring och ny arbetskraft behövs för att trygga välfärden då Finlands befolkning åldras. Mängden flyktingar och asylsökande i världen ökar och därför måste Finland och EU bära sitt ansvar och erbjuda skydd åt människor i nöd. Därför vill vi att de europeiska länderna förnyar sättet flyktingar och asylsökande fördelas länderna emellan.

Svensk Ungdom vill:

- ATT nyfinländare erbjuds avgiftsfri språkundervisning i både svenska och finska.
- ATT nyfinländare i ett tidigt skede får tillgång till aktiverande åtgärder som praktik, mentorprogram och arbetskraftsutbildning.
- ATT behovsprövningen vid anställning av personer från länder utanför EU slopas och att det aldrig ska ta längre än en månad att få beslut om arbetstillstånd.
- ATT alla invandrades rätt till en integrationsplan förverkligas och att informationsgången om rättigheter och skyldigheter görs tydlig.

- ATT det görs specialsatsningar på att integrera sårbara grupper, som hemmavarande föräldrar.
- ATT tredje sektorns roll inom integrationsarbetet uppmärksammas, men den offentliga sektorn ska bära helhetsansvaret.
- ATT invandrarråd införs i kommuner med minoriteter med invandrarbakgrund.
- ATT bostadspolitiken stöder integration och motverkar segregering.
- ATT flyktingkvoten höjs till 5000 per år.
- ATT Dublinförordningen reformeras för att bättre motsvara asylsökningens verklighet i EU.
- ATT humanitära visum tas i bruk för att skapa en trygg väg till Europa.
- ATT erkänna klimatförändringen som en giltig orsak till asyl.
- ATT ansökan om familjeåterförening kan göras i Finland och att försörjningskraven sänks till en skälig nivå.
- ATT möjligheterna till arbete och till att stanna i Finland förbättras för internationella studerande.
- ATT alla ensamkommande flyktingbarn får uppehållstillstånd i Finland.
- ATT Finland ska ha beredskap att hantera plötsliga flyktingströmmar.
- ATT ansökningsprocesserna gällande uppehållstillstånd görs smidigare och snabbare.
- ATT tvåvägsintegration tillämpas.
- ATT alla flyktingar bemöts och behandlas jämlikt oavsett hemland.
- ATT alla flyktingbarn har rätt till småbarnspedagogik i Finland.
- ATT Finland inte skall ta i bruk Rwanda modellen

9. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

En av grundpelarna i den nordiska välfärdsmodellen är rätten till jämlik vård. Vi vill att all vård ska utgå från individen och vara så lättillgänglig som möjligt. Vi stöder införandet av en valfrihetsmodell i primärvården där pengarna följer patienten. Det fria vårdvalet ger alla oberoende av inkomst möjlighet att välja var de vill få vård och av vem, om det tillämpas på ett sätt där den offentliga, privata och tredje sektorn konkurrerar på lika grunder. Vi vill att huvudansvaret för organiseringen av vården ska skötas av starka välfärdsområden som har resurser att erbjuda ett brett utbud av tjänster nära patienten. Både när det gäller psykiska och fysiska hälsoproblem ska preventiv vård prioriteras. Mentalvården ska baseras på individens behov av terapi och medicinering kan användas som komplement.

För att kunna utnyttja den patientinformation som finns tillgänglig och för att förbättra patientens vård är det viktigt att utveckla koordinerade patientregister, både nationellt och i Norden. Vi bör garantera olika typer av serviceboenden för missbrukare och andra utsatta befolkningsgrupper, och tredje sektorns expertis ska användas i arbetet. I takt med den förändrade demografin och en högre medellivslängd, blir även trycket på äldreomsorgen större. Det väsentliga är att klienterna känner sig trygga samt ses och behandlas som individer. Flexibla och individanpassade boendemodeller, där individen respekteras och de äldre får ett värdigt boende är viktigt. Till exempel inom hemvården kan virtuella hembesök ses som ett komplement till fysiska besök.

Åtgärder som ökade nattpatruller möjliggör att äldre kan bo längre hemma. När vårdpersonal och anhöriga anser att det inte längre är möjligt för klienten att bo hemma ska det finnas en vårdplats tillgänglig utan långa köer. Antalet vårdplatser ska inte minska om det finns ett behov av dem. Då individen inte längre är tillräckelig ska anhöriga och vårdpersonalen komma överens om den bästa lösningen från fall till fall.

Svensk Ungdom vill:

- ATT aborträtten ska grundlagstryggas i Finland
- ATT invånarnas rätt till vård tryggas genom fritt vårdval och genom användning av servicesedlar.
- ATT tredje sektorns tjänster används för att komplettera social- och hälsovårdstjänster.
- ATT antalet förlossningsavdelningar utökas
- ATT förlossningsvården och -eftervården utvecklas
- ATT fler mödra- och skyddshem upprättas.
- ATT alla har tillgång till högklassig och icke-diskriminerande vård.
- ATT utbildning om fördomsfritt bemötande lagstadgas
- ATT papperslösa i Finland har rätt till vård.
- ATT koordinerade patientregister skapas och kan delas mellan välfärdsområdena och vid behov över landsgränserna.
- ATT patienten ska kunna se vem som granskat deras uppgifter
- ATT de digitala vårdmöjligheterna utvecklas så att klienten kan få vård anpassad enligt situation.
- ATT närståendevårdare får en skälig kompensation för sitt arbete och att tillgången till stödstrukturer och regelbunden avlastning säkras.
- ATT aktiv eutanasi tillåts i Finland.
- ATT missbrukarvården säkerställs tillräckliga resurser och att välfärdsområdena satsar på högklassig och effektiv missbrukarvård.
- ATT Finlands drogpolitik ska bygga på att hjälpa dem som behöver hjälp och
- ATT personligt innehav och bruk av cannabis dekriminaliseras i Finland.
- ATT missbrukare ges missbrukarvård utan krav på nykterhet.
- ATT stödtjänsterna för anhöriga till personer som missbrukar stärks.
- ATT Finland tar i bruk en nationell terapigaranti.
- ATT bekantningstillfällena i samband med rehabiliterande psykoterapi helt och hållet bekostas av FPA
- ATT vi slopar självriskan för psykoterapi
- ATT psykoterapiutbildningen blir avgiftsfri.
- ATT andelen lågtröskelmentalvårdstjänster ökar.
- ATT vården tryggas oberoende av hemort.
- ATT hemsjukvården och hemsjukhusen utvecklas så att alla som inte har möjlighet att ta sig till en hälsostation ska kunna få den läkar- och sjukvård de behöver i hemmet.
- ATT svenskspråkig specialsjukvård säkerställs.
- ATT svenskspråkig service förbättras genom bättre koordinering av de personalresurser som talar svenska.
- Att man säkerställer att SHVS-tjänster finns tillgängliga på alla studieorter

- Att det finns åtminstone ett sjukhus med omfattande jour per välfärdsområde
- ATT en nationell plan för ätstörningsvården tas fram.